

ՊԱՅՄԱՆԱԲ

ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ

Տարեկան 12 ֆր.
Վեցամսեայ 6 »

ԱՐՏԱՍԱՀԱՐԱՆ
(2 թիւ միկ ծրա ուղ)
Տարեկան 14 ֆր.
Վեցամսեայ 7 ֆ.

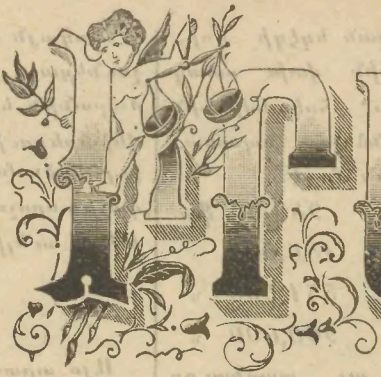
ԱՄԵՐԻԿԱ

Տարեկան 2.60 տր.
Վեցամսեայ 1.50 »

ԿԱՆԻՍԿ

— 0 —

Դասնոցման տարր
20 սանթիմ

ԼՐԱԳԻՐ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԵՆ ԶՈՐԵՔՇԱԲԹԻ ԵՒ ՇԱԲԱԹ

ՀԱՍՑԵ

Rédaction du journal

„Iravounk“

V. V. A. (Bulgarie)

— 0 —

Редакция

на ВѢСТНИКЪ

„Иравункъ“

ВАРНА (България)

— 0 —

Գրութիւնք եւ
չին տրուիր

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ

Այս օրը մէջ Պոլսու մէջ շարժու-
մը հետզհետէ ծաւալ կը գտնէ:
Անցեալ օր Լոնտոն մեծ միթինկ
մը զուգարուեցաւ. տասնեակ հա-
զարաւոր երկսեռ բազմութիւն մը
խնդաւոր էր. առեւտրական խնդ-
արեւ բողոքեցին Անգլիոյ տնտեսա-
նական վարչակարանին դէմ. արտա-
տառարեցին թէ Անգլիոյ բարի
համբաւը կը ցիւտուի: Պոլսու
խաղաղասէր ժողովուրդը մը բոլոր-
նուն հակառակ, ճէյմսընի արշա-
ւանքին հետեւանք էր որ փութով
զինուեցան: Լորտ Ճորճ խստիւ
պախարակեց Անգլիացւոց ընթաց-
քը Պոլսու կիներուն և տղացի-
կան մամբ:

Այստեղեկութիւնները ևս ըս-
կած են հաշտութեան գաղափար-
ին շատապէս ըլլալ և քննադատել
հարաւարդիկեան պատեղաւորին
շարունակութիւնը: Բայց թեր-
թերը որչափ որ ալ ջանալէնի քա-
ղաքականութիւնը քննադատեն,
նկատելով եղած անհաշիւ զոհողու-
թիւնը՝ չեն պահանջեր որ Անգլի-
կեան երկու հանրապետութիւննե-
րը բոլորովին ազատ ու անկախ
ձգուին ըստ առաջնոյն, այլ վար-
չական ինքնօրինակութիւն մը տա-
լով Պոլսուներուն արտաքին քաղա-
քականութեան վերին հսկողութիւ-
նը Անգլիոյ վերապահել կռաւոր
կեն: որ ըսել է անգղիական միւս
զաղթաւարներէն քիչ մը աւելի
ինքնավարութիւն տալ թրանսիլ-
ի և Օսմանի: Բայց, ինչպէս կը
րեւայ, այս կերպով ջնջարկէնի
արկածախնդիր ոգին զոհողութիւն
գտած չպիտի ըլլայ: որովհետեւ
նա վախ մ'ունի թէ Պոլսուները ե-
թէ այդ աստիճան ազատ ձգուին
Անգլիոյ զբաղած մէկ միջոցին,
մեծ վտանգ կը սպառնան, ուրիշ
իսկ Անգլիկէն ուրիշ գաղթա-
վարներ չաթալ, Բարսիլոյ ևն.
զլին հանելով: Ուստի ջնջարկէնի
կը մտածէ Պոլսուները բոլորովին
չախալալի:
Սակայն արդի պատերազմին
շարժական մէկ ու կէս միջոց

ոսկիի ծախքն ալ լուրջ կերպով
մտածել կուտայ Լոնտոնի զահ-
լիքին, որ ցարդ ծախսած 5 միլ-
իոն ֆրանքն ալ աչքի առեւ ու-
նենալով, միուեցաւ խորհիլ թէ
այդ տնտեսական գոյնը կարելի
պիտի ըլլայ յառաջիկային Պոլսու-
ներու երկրէն հանել ամբողջովին
կամ մասամբ: Մասնաւոր ուսում-
նասիրութիւն մը կ'ստարիւ տուաւ
այս մասին թրանսիլի և Օ-
րանի մէջ: Բայց եկած տեղեկա-
գիրները զոհողութիւն չեն րեւա:
Հաշտութեամբ կ'ընտանգէ մը որ
մասնաւոր պէս զրկուած էր, իր
տեղիկագրին մէջ կ'ըսէ. « Օսման
և ոչ մէկ առեւ պատերազմի
պարտքէն մաս մը իր վրայ
կրնայ տնել, այլ քննադատա-
կը միշտ պէտք է որ անոր երեւ-
մուտքին դրսէն օգնութիւն ըլլալ
իսկ թրանսիլի կը յուսացուի
թէ տասնեակ տարիներ յետոյ
փոքրիկ մասնակցութիւն մը կա-
րենայ ընել պատերազմական պարտ-
քին վճարման, բայց մօտ տարի-
ներու համար ան ալ օգնութեան
պէտք ունի քանի որ երկրորդ ա-
ւերակ մը դարձած է »

Այս ալ կերպով Լոնտոնի մա-
մուլը ու ժողովուրդը չի փոխ կա-
ցութեան մը մէջ կը գտնուին: 60
հազար անձի կորուստ, հինգ մի-
լիոն աւելի ծախք մը բարդուած
և դեռ չպիտոյր թէ, եթէ պա-
տերազմը շարունակուի այս թը-
ւանշանները ուր պիտի հասնին:

շարագործ Դուան իշխան, ան-
շուշտ Երևանի վագրին նման ան
պատիժ մնալէն քաջաւարտած,
հազարաւոր Մանչու թաթարնե-
րու զլուխ անցած Բէքինի վրայ
կը քալէ: Ուրիշ հեռագիր մը
Դիէնիքին իմացուց թէ Դուանկ
Յու Սիանկի ապստամբ Չինացիք
կը քալեն Դուան Դուան Յուի վը-
րայ, որուն կառավարիչը օտար-
ներուն օգնութիւնը խնդրած է:
Նոյնպէս հեռագիր մըն ալ կը ծա-
նուցանէ թէ Մանչուի խար-
պին քաղքին մէջ նոր խռովու-
թիւններ ծագեցան: Չինացիք եր-
կաթուղիները աւերեցին և չինա-
կան խուճար կը համախմբուին,
հետեւաբար նոր կռիւներէ կը վախ-
ցուին:

Այս բոլոր լուրերը կուգան ապա-
ցանցեմ թէ պետութիւնը ոչ մէկ
կերպով չկրցին ապահովել բնիկ
չինացի քրիստոնեաներու կեանքը
ու ինչքը: Նոյնպէս Չինաստան
ապրող օտարականներ ալ տակա-
ւին ալ օր իսկ ահ ու դողի մէջ
են, երբ դեռ միջազգային զօրքը
ամբողջովին չէ մեկնած: Պիտու
թիւնք իրենց անհամաձայնու-
թեան պատճառաւ կարող չեղան
Միջազգային Անկախ հորիզոնէն
կուտակուած շարագուշտի ամպի-
րը անհետացնել, այլ աւելի վրէժ-
խնդրութեամբ վառած եղան դեղ-
նագոյն ցեղը սպիտակ ցեղին դէմ:
և օրին մէկը փոթորիկը պիտի
գոռայ ու չորս հարիւր միլիոն
Չինացիք, Ճարանցիներու նման
առողջագիտական առաւելութիւն-
ներ ալ ստանալով, փորձանք մը
պիտի դառնան հակընդդէմ շա-
հեր ունեցող այս կամ այն պի-
տութեան դէմ և կամ ուրիշ իսկ
ամբողջ սպիտակ ցեղին դէմ:

Չինական վերլին տոհմներուն
անմիջապէս յաջորդող գաւառը
Սուլթանէն պատուիրակութիւն մը
չի կրնալ ինչ որ խաղիքէն այդ խնդ-
րուկ տաքեալները ճանապարհա-
ծախքի տնտեսական գոյնը իրեն-
րու բողոքել յետոյ, վերապէս
հասան Երկնից Որդոյն սահման:

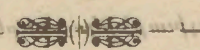
ները, որ անհաղթարտ իսլամ ցե-
ղերը կարգապահութեան պիտի
հրաւիրէին յանուն խաղիքէն:
Անոնց երթալը ինչ արդիւնք ու-
նեցաւ. դեռ ոչ ոք գիտէ. միայն
թէ Դուան իսլամ իշխանին նորա-
նոր վարչագութեանց պատրաս-
տութիւն ցոյց կուտայ թէ Սուլթան
նի պատուիրակութիւնը ոչ մի
բարեւար ազդեցութիւն չէ ըրած
իսլամ ցեղապետներուն վրայ, և
ըստ մեզ աւելի դէպի շարք խոր-
հորդաւոր եղած ըլլալ կը կար-
ծուի, երբ արդիւնքէն դատենք:

Սուլթանը եթէ գիտնար իսլամ
ցեղերը կարգապահութեան հրա-
ւիրելու կերպը, իր կայսրութեան
սահմաններուն մէջ աւելի դիւրու-
թեամբ կրնար այդ ընել: Բայց
հազարաւոր փորձեր ցոյց տուած
են թէ Սուլթանին խորհուրդ եղա-
նակէն բոլորովին գոռա է իր կրօ-
նակիցները: Կարգապահութեան
հրաւիրել. անոր ուղղութիւնը ե-
ղած է միշտ իսլամներու մտքերը
քրիստոնեաներու հակառակ գրգ-
ռել: Ինչ ալլանդակ զաւեշտաւաղ
մըն է երբ մարդ մտածէ թէ իր
հպատակ կրօնակից Ապանիացի-
ները հանդէպ իր գրողի և հպա-
տակ քրիստոնեայ Սերպիւսին և
Սե լեռնցիներուն կարգապահու-
թեան չի լերող խաղիքէն ինչպէս
կարող պիտի ըլլար աշխարհի միւս
ծայրը գտնուող օտար ցեղերը ի
կարգ բերել:

Դեռ երկէ կ'ը որ Սուլթանը
խիստ հրամաններ տուաւ Սերպիւս
ուսմանագլխին վրայ լիպանիացի-
ներուն անկարգութիւնները դադ-
րեցնելու: Իսկ այսօր, որպէսզի
Սուլթանի հրամանը նշաւակուի,
Սերպիւս սահմաններէն վատ, նոյն
Ապանիացիներու Գարատաղի կող-
մերն ալ նոր յարձակումներ ըրած
և քրիստոնեաներ շարքած ըլլալու
լուրը կը հասնի հեռագրով:

Այս անկարգութիւնները մօտա-
լուտ հրդեհի մը առաջին կողմե-
րը ըլլալ կը կարծուին:

Գործակեր

ԹԵԼԵԿՐԱԳՐԱԿԱՆ

(Մեր մասնաճյուղի քարտեզները)

Սօֆիա 18 Յունիս

Վերջին թղթակցութեան մէջ տեղ
ւոյս շաբաթի գործարանին տարեկան
նպաստին վրայ միայն գրած էի, որ
ցնեւու համար թէ ինչպէս կը նկատու
տուի պուրկար Սօֆիայի մէջ եւ Տէ-
մօգրաթ կառավարութեան մը կողմա-
նէ ու եւ օտար ձեռնարկ մը. իսկ
այսօր նոյն ինքն փապրիգային վրայ
պիտի գրեմ եւ պիտի թողում որ իւ-
րաքանչիւր ընթերցող կարելի եղա-
ծին չափ սոյն մէկ հատիկ գործարա-
նին վրայ քիչ թէ շատ որոշ գաղա-
փար մը կազմել յետոյ ինք գրած է
վճար թէ ինչ ուղղութիւնէն է այս
գոր մեր արդի կառավարութիւնը իւ-
րեւութեամբ մեծամասնութեամբ
ի գործ կը զննէ եւ որոշել կը հետեւի
1898էն ի վեր է որ բացում է
ֆապրիգան եւ արդիւնք կարողութիւն
թէ ինչ հակադրաբար յառաջդիմու-
թիւն ըրած է եւ ինչ ուղղութիւնէն
մայած ամեն կողմանէ, ահաբեկ մը
միայն բաւական է. գործին խնդ
մօտիկ մտերիմ մէջ, որ տուած է ինչ
այս տեղեկութիւններ եւ որ պարզու
թեամբ արգելին իսկ զիւրահասակաւ
է:

Առջի բերան, այսինքն 1898ին,
երբ բացուեցաւ ֆապրիգան, միայն
1061 երկրագործ շաբաթեկան մշա-
կութեամբ սկսան զբաղիլ. 1899ին
սոյն երկրագործներու թիւը բարձրա-
ցաւ 1800. 1900ին 4159 եւ այս
տարի 1901ին ալ 4792, որոնք եղբ
կը մշակեն Սօֆիայի վիճակին մէջ:
Աւելորդ է ըսել թէ Պուրկար գիւղա-
ցին, զի նոր կը սովորէ այս մշակու-
թիւն, ինչ զփութարութիւն կը կրէ
եւ ինչ ներդրութիւն կը քաշեն իրենց
վարպետ եւ րոպացիներն ալ սովորեց-
նելու համար. այսու հանդերձ եւրո-
պացին, որ զփութարութեանց առջեւ
ընկնիլ չգիտեր, յաջողեցաւ սորվեց-
նել պուրկար երկրագործին թէ ինչ
պէս մշակելու է. եւ պէտք է խոստո-
վանի որ գիւղացին ալ թոյլ եւ ան-

տարբեր չլինուեցաւ. կամաց կամաց
կամաց գործին փարեցաւ եւ կարելի
է ըսել որ այսչափ քիչ ժամանակի
մէջ ալ մեծ զարկ տուաւ. գործին:

Հետեւեալ տարիներու մէջ եղեգի
արտադրութիւններն են՝
1898ին 6,237,000 քիլո
1897ին 9,311,007 »
1901ին 27,560,000 »
1901ին ալ կըստսոյն 45,000,000
Իսկ մշակուած հողին քանակութիւ-
նն է.

1898ին 5063 տէգար
1899ին 5077 »
1900ին 15,606 »
1901ին 20,064 »

Եղեգները երկաթուղիով գիւղերէն
քաղաք փոխադրելու համար ֆապրի-
գան վճարած է, 1898ին 15 լէվ. եւ
1899ին 20 լէվ հազար քիլոկրամին.
1899էն ի վեր ալ կը վճարէ 21 ֆր. :
Շաբաթի արտադրութիւնն ալ տարուէ
տարի անհամեմատ աճած է:

1898ին 604,900 քիլո շաբաթ:
1899ին 1,053,100 »
1900ին 3,122,000 »
1901 (կըստսոյն) 4,600,000

Այս արդիւնքէն կառավարութիւնը
վասակած է.

1. — Աքար. 30 ֆր. 0/0 քիլոկրա-
մին. որով գումար կը լրաց
1898ին 120,980 ֆրանք
1899ին 210,620 »
1900ին 622,400 »
1901ին 950,000 (կըստսոյն)

2. — Օգրոտ. 4 ֆր. 0/0 քիլոկր
1898ին 24,106 ֆրանք
1899ին 42,121 »
1900ին 125,694 »
1901ին 184,000 (կը կարծուի)

Ֆապրիգան Փէրիզէն հանքածուխ
բերել տուած է.

98ին 3000 թօն արծ. 21,000 ֆր.
99ին 5000 » » 35,000 »
900ին 21500 » » 150,000 »
901ին 21400 » » 210,600 »

Փոխադրութեան համար, որ կտու-
վարութեան երկաթուղիով տեղի ու-
նեցած է, վճարուած է՝

1898ին 10,500 ֆրանք
1899ին 11,800 »
1900ին 29,000 ֆր.

Ասկէ զատ ֆապրիգան եղեգի գոր-
ծով զբաղող զիւղացիին փոխ տուակ
կուտայ, առանց շահու. հոկտեմբերին
կամ նոյեմբերին գումարը նպատա-
կաւ եւ որ պտուի բան մը չէ.

1898ին մինչեւ 98,000 ֆր.
1899ին 186,000 »
1900ին 554,000 »
1901ին 900,000 »

Գործարանին մէջ ալ տառնաւոր
մարդիկ կաշխատին գոհացողիչ օրա-
կանով կամ ամսականով:

Ալ ընթերցողին պիտի թողում ր-
սել թէ ընկերութիւն մը թէեւ օտար
մէկ հատիկ ֆապրիգայ մը իր տեսա-
կին մէջ, երբ այսչափ օգուտներ կըն
ծայէ երկրին, այն ալ նիւթապէս եւ
այս բոլորին հանգէպ ո՞ր է քաջա-
լերութիւնը. ընկերութիւնը կա-
ռավարութեան նպատակին ալ բնաւ
պէտք չունի, սովորութիւն մ'եղած է
որ ամեն երկրի մէջ ալ նոր արհես-
տերը կը քաջալերուին յաջողմու-
թեան համար, սիրտ տալու. համար,
ուրիշներն ալ գրգռելու համար որ օգ
տակար ձեռնարկներու ուժ տան, եւ
առեւ ընկնին եւ այս ալ նոյն իսկ յօ-
գուտ կառավարական զաւճին եւ ժո-
ղովրդեան. եւ ինչ կուտար կառա-
վարութիւնը 165 հազար ֆր. որ մեր
165 երեսփոխանին աչքին փուշ եկաւ.
պտուի նուէր մը կը տրուէ, ալ իւ-
նել անոր վրայ ալ խօսիլ, կտրել
կամ զարգեցնել կը վայելէ:

Փոքեւ մեր երեսփոխանը եւ կառա-
վարութիւնը վաղ թէ անապան զգան
որ մեծ սխալմունք մ'էր այս, գոր
ղործեցին, իրենց շատ մը յախու-
որդումներուն եւ սխալմունքներուն
զխաւորը. սակայն այն գէշ սգիւ-
ցութիւնը, զոր ըրին իրենց որոշու-
մով, զիւրաւ չի պիտի անցնի:

Ընդհանուր պիտի տեսնեն վերջնական
որոշումը, որուն անհամբեր կրտսա-
ուէր ուրաթ երկրի լինեցաւ. քուէ-
արկուեցաւ.

Եւ 96,065,900 ֆր
Մուտք 96,826,900 »
Տարբերութիւնը 761000

Սակայն սպասուած ազդեցութիւնը
չունեցաւ, որովհետեւ շաբաթի գոր-
ծարանին եւ ուրիշ ազգայնութեանց
վերաբերութեամբ Գալաթէի իւր
իւր մեծամասնութեան տուած հակա-
գային որոշումներու գէշ ազդեցու-
թիւն աւելի զօրաւոր եղաւ:

Այս տրամու թեանց մէջ ուրախանա-
նալու բաժնի ալ չեն պակսիր. եւ
ինչ պիտի յիշէր արդարեւ մարդուն
հոգեկան վիճակ, երբ արտաւթեան
մը քով ուրախութեան առիթ մ'ալ
չունենար մարդս:

Թրամուայի ընկերութիւնը լիալ ու-
նինք քաղաքի մէջ, թէեւ այս ալ օ-
տար, Պէլճիգական. մայրաքաղաքը
ւոյս կը պատկանի եւ մենք այսօր կը
վայելեմք անոր հաճոյքներն ու օ-
գուտները:

Ով որ Սօֆիա այցելած է տակաւին
մի տարի յառաջ եւ գաղափար մ'ունի
կառավարանց շնորհալի ընթացքին
վրայ ստուգելու մեծ շնորհք եւ օրհնու-
թիւն մը պիտի համարի երկրապէս
թրամուային հաստատութիւնը. Գի-
նեւոր տարօրինակ օժանդակին,
մաքրութիւն, արագաշարժութիւն,
եւն. իրեն յատկութիւններն են:

Գաղափար մը տալու համար գործին
յաջողութեան վրայ, ժողովրդեան
աչքեւ վայելած վարկին եւ վստահու-
թեան վրայ — ինչ բազմաթիւ թիւն
որ կառավարութեան շը կրնար մաք
խոթել զօնէ այս գործին մէջ, ինչ
օճ գիտէ, ինչ ձիւն պիտի թելէր եւ
ստոր զլինին — կարծեմ բաւական պիտի
լինի. երբ բնեւ թէ սովորական օրեր
1000 իսկ սօն եւ կիւրակի օրեր 2-3
հազար ֆր. եկամուտ ունի ընկերու-
թիւնը, ամսներու գինը 10-15 սնթ.
հաշուելով մեծերու համար եւ 5 սնթ.
պաւիկներու համար:

Գործին վերին վարչութեան մէջ
հազիւ 5-6 եւրոպացիներ կան. միւս
բոլոր պաշտօնեայք մեծ թէ փոքր տե-
ղացի են:

Նշանակելի է Տիար Եօրտան Իլզով
գործին անօրէն ու ոգին. պարոնը
ինիլ Ռազկրատցի, տակաւին հազիւ
35 տարեկան, երկրին բարձրագոյն

Ս. ՊԱՏՐԻԱՐԻ ՀՕՐ
ԱՅՅԵԼՈՒԹԻՒՆ
ՅՈՒՆԱՑ ՊԱՏՐԻԱՐԻ

Որոշուալ ժամուն ֆէնէրի Յունաց Պատրի-
արքարանի մէջ պատրաստութիւնք սկսան Ամին.
Տ. Մարգարիտ Ս. Պատրիարք Հօր արժանաւայել
ընդունելութիւն մը կատարելու համար: Ժամ Տու
կէսին զանգակի մը ձայնը ծանոց հայոց Պատրի-
արքին գալուստը: Ութ կառքեր կանգ առին Պատ-
րիարքարանի դրան առջեւ. իւրաքանչիւր կառ-
քին մէջ մէկ եկեղեցական եւ մէկ աշխարհական,
եւ իւրաքանչիւր կառքին վրայ բարապան մը: Ս.
Պատրիարքին կ'ընկերանային եկեղեցական զատէն
կրօնական ժողովոյ անդամներ Տ. Գրիգորիս Ար-
քեպիսկոպոս Յովհաննէսեան. Եստուղէմի Պատր.
Փոխանորդ Տ. Գէորգ եպսկ. Երէցեան, Պատր. Փո-
խանորդ Տ. Գարրիէլ Չէվահիրեան. Տ. Վահան
Մ. Վ. Յակոբեան, Տ. Բաբգէն Մ. Վ. Երէնէսէր-
եան Տ. Խոսրով Մ. Վ. Պէրիկեան եւ Բերայի Ա-
ւագորէց Տ. Յովհաննէս Ա. քահանայ Մկրեան:
Իսկ աշխարհականներէն՝ Բաղաքական ժողովոյ
դերասանապետ Ստեփան փաշա Աւստենան՝ Լիվա
փաշայի համագործակցող, Գրիգոր էֆ. Խըտրեան,

Տիգրան էֆ. Եստուղէմ, Էլիաս էֆ. Չոյիան,
դիւանապետ Բարթող էֆ. Թէլեան. Ա. Գործակա-
նար Տիգրան էֆ. Տէր Ներսէսեան, Երեմիայ Տե-
սուշ Միհրան էֆ. Չօպանեան, եւ արձանագրու-
թեան գիւտի տեսուչ Մկրտիչ էֆ. Մելիքեան:
Ս. Պատրիարքն եւ Եպիսկոպոսներն իրենց կուրծ-
քէն կախած էին եպիսկոպոսական պնտիկներ: Տ.
Մկրեան հայր իր կուրծքին վրայ կը կրէր լանջա-
խաչ: Ս. Պատրիարքն եւ իր հետեւորդներ ութ
Յոյն վարդապետներու առաջնորդութեամբ Պատրի-
արքարանի առաջին յարկի ելան. որուն սանդիւխ
զլինէն երկու Յոյն վարդապետներ Ս. Պատրիարք
հօր երկու թեւերը մտան եւ այսպէս երկրորդ յար-
կէն առաջնորդեցին, որուն սանդիւխ զլինէն Տ.
Եօրտան Տ. շրջապատուած Պատրիարքական Տե-
ղապահ եւ Պրուսայի Մետրապոլիտ Տ. Նաթանա-
յէլէ. Միտիլիի եւ Ամասիոյ Մետրապոլիտներէն,
Խառն ժողովոյ անդամներէն Հաճօրու լօ. Բաղան-
վա, Կանքոս էֆ. Երէն, զիմաւորեց Ս. Պատրիար-
քը եւ երկուս ողջագոյ ըլլէ յետոյ, առաջնորդեց
Պատրիարքական զահլիճը. ուր այցելութեան եւ
կած ըլլալով՝ կը դադարէ իշխան Մովսէսեան առա-
ջ, հելին դեսպանատան գլխաւոր պաշտօնատար-
ներուն հետ: Պաշտօնական ներկայացումներէ վերջ
խօսք առաւ Տ. Օրմանեան Պատրիարք եւ հայերէն
ընդունով իր խղիւղեցութիւնն այսօրեց Տ. Եօրտան
Գ. Պատրիարքի վերադարձին՝ յԱթոռ Օրթոքսոք.
Եկեղեցոյ Պատրիարքութեան, եւ յաջողութիւն

ու կաշխատութիւն մաղթեց: Հայագիւտ Չօպանէ
էֆ. Եստուղէմի թարգմանեց: Տ. Եօրտան Գ. ի
պատասխանի յունարէն լեզուս շնորհակալութիւն
յայտնեց Հայոց Պատրիարքին այցելութեանն եւ
ցոյց տուած համակրանքին համար: Յետոյ իւրա-
քանչիւր որ իրեն համար որոշեալ տեղը գրաւեց:
Իշխան Մովսէսեան ֆրանսերէն լեզուս հար-
ցուց Ս. Պատրիարքին թէ ինչպէս եղած է որ
յունարէն չէ ուսած, ինք որ Արեւելեան եւ արեւ-
մտեան այնչափ լեզուներ քաջ գիտէ: Պատրիարքը
պատրիարքը պատասխանեց թէ հակառակ իր բաղ-
ձանաց. առիթ չէ ունեցած Յոյն լեզուին հետեւիլ
իր ուսումն իտալիոյ մէջ ստած ըլլալուն համար. Տ.
Եօրտան Պատրիարք յունարէն յայտնեց Մովսէսե-
ան օր իշխանին թէ Հայոց Պատրիարքը կրթուած
է Միտիլիոյ գիտական Միտրանութեան մէջ,
որ երկուսն համարու էր վայելէ: Ստակոպոլիս
ներ սեկի ունեցան Յոյն եւ Հայ եկեղեցական ձե-
սերու եւ սօսերու նկատմամբ, եւ գնահատեցան
Չօպանէն էֆէնդի թարգմանութիւնները, որ
Հայ եկեղեցոյ ձեռնարկ թարգմանած ըլլալով
մեծ ծառայութիւն մը մատուցած է երկու քոյր ե-
կեղեցիներու տեղի եւս մեծ ձեռնարկ համար: Բարե-
բաղդապէս կայ եւ գոյութիւն ունի արժանաւոր
Տիմիթիէոս էֆ. Չօպանէն մը. նիւթ հայթայ-
թելու եւ միջնորդ ու թարգման հանդիսանալու
համար արեւելեան երկուս եկեղեցեաց Պետերուն

ՀԵՐՔՈՒՄ

զարգացնելու ատարակէ զինքն գնացած է ի Պրիւքսէլ, ուր հնժէնիւթի — էլէքթրի գործարարական ճիւղը լրացուցին իւրացուցած է, Տիար Իլլով արհեստին հետ ստիպած է եւ ինչ որ մարդս այլոց համակերպի կրնին եւ օգտակար, որ գործադրաբար չափ չափ քիչերուն քով կը գտնուի, սիրելին է ընկերութեան եւ վստահելին, որով միայն գիտցած է այս բարձր պաշտօնին հասնիլ:

Կասկած չկար որ եթէ երբէք ի վառանա, Ռուսչուք եւ այլ ուր նմանօրինակ թրամվայներ չինուելու, բլլան երկրորդ մեծագոյն պիտի կրնայ օգտիլ իւր հանձնարին եւ արհեստին:

Ինչ բաղդ, որ Տիար Իլլով դասած է եւ իւր բնական ընկերակիցին, տիկին Իլլով պիտի մըն է, ունի զարգացական բարձր կրթութիւն, մի քանի գոնետիւրայնութիւններ առաջնակարգ վկայական, եւ որ զօգելին է, ունի մարդկային-ընկերական զգացումներ, որ մեր երկրին, մասնաւոր մեր ազգին տիկնիւններուն եւ օրիորդներուն շատ, խիստ շատ քիչերուն քով փրտեւել է. մատով ցուցնելու է:

Ուրախալի է որ հայ մայր ունինք սոյն գործին մէջ, կիրթ, համակերպ երիտասարդ մը, բարձր պաշտօնի վերայ:

Տիար Թագուր Պատմաճիւղի, ընդ Սիւրիտիցի, Պուլկար բարձրագոյն զարգացնելի շրջանաւարտ, գործապետ է ընկերութեան:

Պառնը Բարիկի արուեստահանգէսէն վերադարձին այս կամ այն բարձր անձնաւորութեանց հետ ունեցած յարաբերութեանց շնորհիւ յաջողեցան սոյն փառնիկ պաշտօնը ձեռք ձգել:

Ինչ ժամանակի մէջ թէ եւրոպացի եւ թէ պուլկար բարձրագոյն դասակարգի հաւակրութիւնն ու վստահութիւնը վստահելի մասնաւոր Տ. Իլլովի քով, շիտակը տմեն մարդու տըրուած չէ:

Պատիւ իրեն եւ ազգին:
Այլ աւելի յաջողութիւն կը մաղթեմ:

Սկսեալ 1891 թուականէն մինչեւ 1896թ. Պուլկարի Հնչակեան մասնաճիւղի վարչական մարմինի գործուն մի անդամը ըլլալով, պարտ անձին կը համարուի ի գիտութիւն հայ հասարակութեան յայտարարելով թէ՛ Տիար Միսակ Թորիկեան երբէք Պուլկարի Հնչակեան մասնաճիւղի գործապետ չեղած, ինչպէս կը գրէ Հնչակը:
Տիար Միսակ Թորիկեան իւր Պուլկար ուղի կողմէն օրէն ի վեր պատուաւոր գիւրք մը ունեցած է իւր խոհմուտ թեամբը. իւր աշխուրջ աշխատութեամբ միայն յաջողած է նիւթական գիւրք մ'առնելու ոչ Պուլկարի Հնչակեան մասնաճիւղի գործով, Հեռաւարար իւր 4 Հնչակ թերթի մէջ երեւցած կառնադար տոբրագրութեամբ թղթակցութիւնը բոլորովին աւատ զրպարտութիւն մ'է, եւ արդիւնք նոյն իսկ անձնակաւ ատելութեան մը, վասնոր Պուլկարի Հնչակ մասնաճիւղը զօրա որ կազմակերպութիւն մը չըլլալով՝ զուրկ էր հարկարար որ ոսկիներէ: Ցաւալի է որ յանրաւի մէկգումէկ անուարակութեամբ ձեռ կընդհանրանայ՝ շնորհիւ կարգ մը կուսակցամուկներու, ցաւալի է որ իրենք զիրենք յիպոփոխութեան զեկալարներն ուղիկող պարոններ առանց քննութեան կը զերանին այս պիտի ստացող լուրեր հրատարակելով, հանրութեան մտքերը պղտորել:

Պուլկարի Հնչակեան մասնաճիւղի նախկին անդամներէն միմ

ՊԱՅՄԱՆԱՆ ՄԷ

Արդէն ասկէ քանի մը ամիս առաջ «Իրաւունք»-ի ընկերացողներուն հաղորդելի, Հայ. Գործ. եւ Ուս. Միութիւնը ապալելու հարցով քանի մը անգամ կողմէ գործադրուած ատրին մեքենայութեանց մասին, ուստի, աւելորդ պիտի համարուի հիմա, զարձակ մի առ մի յիշելու այն բոլոր անվայել դէպքերը ու անոնց պատճառները, որոնք տեղի ունեցան մարտ 2ի ընդհանուր ժողովին եւ շարունակուեցան քանի մը շաբաթներ ալ:
Գրածներէս մազի չափ չլնողով հանդերձ՝ Իրաւունքի վերջին թիւերէ մէկուն մէջ անձին դէմ երեւցած յօդուածը, կըստիպէ զիս, անհաճոյ գիշողութիւն մը ընել, պատասխանելու այն

զրպարտութիւններուն որոնք տիրացուի մը՝ — կամ աւելի ճիշդը՝ տիրացուներու խումբէ մը — հասցէիս ուղղուած էին:

Ես իւր թէ Միութեան անունը փոխելու առաջարկութիւնը ըրած ըլլամ եւ իմ այդ առաջարկս իբր «Երկնային պատգամ» ժողովականներու կողմէն ընդունուած ըլլայ:

Ընկերացողներուն արդէն ծանօթ է թէ, Ընդհ. Ժողովին օրակարգը Միութեան անվայելութեան թարգմանութեանը վրայ էր, եւ Ուս. թէ անունը հիմնադրուած փոխելու:

Ինչ մը ծիծաղելի չէ՞ ասիկա, ես ինչ լրտուքով, պարզ անգամ մը ըլլալով, օրակարգէն զուրա առաջարկութիւն մը կրնայի ըրած ըլլալ, ինչ պիտի ըսէին մեղի՝ Միութեան զուրա մնացող անդամները, եթէ մէկ քանի հոգիով ատանկ անիւրաւ բան մը վճռէին:

Ինչ մը վարդ սակայն ուրիշ ստատ կը ինտեն մեր պարոնները, անաւարակ:

«Իսկ եթէ պիտի հանդիմանք անոնք որ յիշեալ ժողովին մէջ ծխեցին եւ օրինադրուեցան իրենք ըրին հակառակ արձանակային զօրա որ բողոքներուն, տարակոյտ չի կայ թէ կրկին ինքզինքը կը դատապարտէ, որովհետեւ յիշեալ պարոնը ծիծաղեցին մին ըլլալու պատիւ կը վայելէր»:

Ո՛չ մէկ անգամ, ո՛չ մէկ անուն կրնամ գտնիլ այդ տոբր ստատները միջոցաւ համար, որովհետեւ այդ մարդկները կուր կամ չափազանց խուլ ըլլալու էին որ, չէին իմացած իմ բողոքս սրահին մէջ ծխեցողներուն հանդէպ եւ իմ գլխադրութիւններս օրու ան արժանաւոր թ. Ա. ին որ քիչ մը ուշադրութիւն դարձնէր ժողովին կարգապահութեանը համար:

Գալով «Պատուոյ Ատեանին» վճաին արպարութեան կատարելապէս համոզուած եմ, ու ապահովաբար ինծի հետ միասին բոլոր Միութեան անդամները, եթէ Պատ. գատաւորները Աթոսակալ Յ. Ս. ին պատիւ մը չտրնորենցին պատճառ այն էր որ այդ ժողովը բողոքովին չկողտ չկատեցին, աւելի չեղող գնահատան Յ. Ս. ին, հակառակ Պատուոյ Ատեանի մէկ երկու անդամներուն պնդման թէ Աթոսակայն ալ պէտք էր պատիւ կրէր, վասնոր այդ սքորաւոր բողոքող արձանակար, կոխը սկսած պատու հազիւ կրցաւ գլխարկը առնելով ինքզինքը սրահէն գուրս նետել, ժամացոյցն ալ սեղանին վրայ թողելով:

Ես իմ հակառակորդներէս աւելի ուրիշ բաներ կըսպատէի, իրողութիւն

ները հաստատող, իմ գրածիս անճշդութիւնը հաստատող փաստեր, ոչ թէ միայն «Կարկուտներ» ստատուէ, ստատ կը խօսի եւ այլն նստիւտիւններ:

Ինչո՞ւ համար այդ քաջասիրտ պարոնները ոչ մէկ անգամ ինքն չէին ըրած, ապօրինի քուէարկութեանց մասին, ինչո՞ւ բան մը չէին ըսած, չէին արգարացուցած, Միութեան անդամոց իրաւունքները ստատելու ընդ վարչութեան վրայօք եւ վերջապէս ինչո՞ւ Պատուոյ Ատեանին վճառու պատիւներուն չընդունուեցան համար, ու եւ է պատճառաբանութիւն մը չէին յիշած: Ու արդիօք իրենց այս թաքուն լուրերը, իրենց ամբողջ աշխարհ մտկոյնութիւնը չապացուցանէր:

Ինչպէս ա՛յ հիմա իրենց քոնք անուշ թող ըլլայ: Հայ. Գործ. եւ Ուս. Միութիւնը իրեն չուրջը բողոքուած երիտասարդներէն անխոնջ աշխատութեամբ կը շարունակէ գործել, եւ մենք պիտի մոռնանք մեղի եղած բոլոր անարգանքներուն արտաքին չափաւոր, եթէ նորէն գտնուեցին մեղի միայնաւոր, պիտի ներենք իրենց ու իբր գարձի եկող «Անուշաղ օրգիները» ձեռք պիտի կարկուտենք, ու եղբայրակցութեան ու համբաւշիւութեան իրթին ծամբան յաղոտած պատիւ ըլլայ անկէ վերջը:

Իսնքապարտ ու զրպարտութիւնը ու եւ է օգուտ չին կրնար ունենալ Լոնտոնի զաղութիւն, մէկ մարդ մը «Երկնային» համար ամբողջ հաստատութիւն մը քանդակը պարզ սճիր մըն է:

ԱՐՇԱՄ ԿԱՐԿՈՒՏԵԱՆ
Լոնտոն, 25 Յունիս 1901

Դիտ. իմը. — Այս խնդիրը մեզ համար այլ եւս գոցուած է:

ԲԱՅԱՏԻՈՒԹԻՒՆ

Ինքնին յայտնի է թէ... պատճառաւ ստիպուած էի Բաքիի Արտիստներու եւ այլոց հեղինակութիւններէն ութ կտոր գրքեր վիճակահանութեան գրել իւրաքանչիւր թափին 20 անութիւն: Սկզբէն այնչափ յաջող չեղաւ բաժնեկրութիւնը, այսինքն հազիւ 1/8 ը լեցուեցաւ. առած բաժնեկրներն արժանաւորներուն վերադարձ եղաւ նպատակաւ առժամայն կերպով յետաձգած էի, քանի որ դրամներ եւ գիրքեր անձնականի կը մնային քովս, ինչպէս կը մնան ցարդ —:

Վերջերս — չուրջ երեք ամիս առաջ — բարեկամներս... ասիպեցին կրկին շարունակել բաժնի գրութիւնը եւ շարունակեցին: Ուստի կուգամ հրապարակաւ յայտարարելու թէ, պիտի ջանամ քանի մը օրէն պակաս մնացած թիւեր ամբողջացնել, որով վիճակահանութիւնը տեղի պիտի ունենայ եւ չափող ութ թիւեր մեզմէ պիտի ստանան գիրքերը:

Յ. Կ. Ճանկարիակ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

— ՎԵՏ. Հայրապետը կ'անտազրուեցին մը մշակել տուած է, որ ժողովուրդի եւ եկեղեցականներու յարաբերութիւններու լղաւնակը էր գծէ եւ քահանաներ ընտրելու ու տնոնց ապրուստը տպահովելու միջոցները կը սահմանէ: Կը լուստը թէ ի մօտոյ աղ կաշնոնող իր հրատարակութեան տրուութիւն:

— Հայ կաթողիկոսներու Պատրիարքն եւ այցելութիւն տուած է Յունաց Պատրիարքին եւ այս առթիւ իր քերէն լիզուտը բրտած է իր ատենախօսութիւնը:

— Ծանօթ արհեստաւոր աղգաւ, ին մը կը խնդրէ մեզմէ ծանուցանել թէ ինք կարող է հովանոցներու համար երկաթէ խողովակ

այս պարբերական տեսակցութիւններուն: Յետոյ Ս. Պատրիարքը Մովսէս Բաղդասար իշխանին յայտնեց իր վաղեմի ծանօթութիւնը Տ. Եօաքիմ Պատրիարքին հետ ի Պոստը գիւղ, Հայոց հանգուեցաւ Պատրիարքին օրով, եւ այսպէս հետգնեալ մտերմական կերպարանք մ'առին Էօսակցութիւնները: Պահ մը երկոքին Պատրիարքը իր օրհանգիստին ալ խօսակցեցան, եւ այս միջոցին Մովսէս Բաղդասար իշխան թարգմանին միջոցաւ մ. ր Ներկայ եկեղեցականներու վրայ ծանօթութիւններ արաւ: Կէս ժամու չափ սիրալիր տեսակցութիւնէ յետոյ, Ս. Պատրիարքն հայերէն լիզուաւ հրաժեշտ տաւ Տ. Եօաքիմ պատրիարքին, փափաք յայտնելով որ շարունակուին փոխադարձ այցելութիւններն երկու Պատրիարքարաններու միջեւ, եւ երկու քոյր Քրիստոնեայ եկեղեցեաց միջեւ յարբերութիւնք մը տերմական ըլլան: Տ. Եօաքիմ Գ. պատասխանեց թէ միշտ յարգանք եւ սիրով կը վերաբերուի սո Հայ. եկեղեցին, եւ թէ ի մօտոյ հաճոյք պիտի ըզգայ փութալով ի փոխադարձ այցելութիւն Ամեն. Պատրիարքին Հայոց երկու Պատրիարքներ գարձաւ երկոյ ողջագուրուելէ յետոյ, Տ. Եօաքիմ Գ. Ս. Պատրիարք հօր ձեռքէն ընտան առաջնորդեց մինչեւ սանդուխին զլուխը, ուր վերջին արգամ մ'ալ ողջագուրուելէ յետոյ բաժնեկցան: Ս. Պատրիարք հօր հետեւորդներն եւս յաջորդաբար խօսք տանելով, կարողութիւն մաղթեցին Տ. Եօաքիմ Պատրիարքին եւ ուրախութիւն յայտնեցին Օրթոտոքս ժողովուրդին կողմէ իր վայելած եղանակով ժողովրդականութեան համար: Տ. Եօաքիմ Պատրիարք շնորհակալութիւն յայտնելով, ամենուն ալ ճակատն համբուրեց: Ս. Պատրիարքն ու իր հետեւորդները նոյն հանդիսաւորութեամբ եկեղեցի

առաջնորդուեցան, ուր Հայ եւ Յոյն խումբն բազմութիւն մը կ'սպասէր, եւ որու զոհէն վարդապետներ եւ զպիւրնիչ ներդաշնակ երգեցողութեամբ գիմաւորեցին Ս. Պատրիարքն եւ իր հետեւորդներն եւ առաջնորդեցին ներքին սեղանը, ուր Ս. Պատրիարքն աղօթելէ ետքն առաջնորդուեցաւ Չարչարանաց Սեան առջեւ, ուր Չարչարանաց շաբականէն հատուած մը աշխատանք, յետոյ Աստուածաբան հին պատկերի մը առջեւ, եւ ապա տարուեցաւ Ս. Յովհաննու Ոսկերիարանի Պատրիարքական Աթոռը, որով վերի սանդուխին վրայ կեցած պատշաճ բանախօսութիւնն լրաւ հոգ արտասանութեամբ: —

Չուգիտէս էք, որ նախապէս յուշարէնի թարգմանած էր այս բանախօսութիւնը, յատկաւ առողաւնութեամբ կարգաց, եւ որուն աւարտելէն յետոյ «Ղիք Մալաքիա Բաթրիարք» ձայներ բարձրացան, որուն նշանացի լուրերն յանձնարարեց Ս. Պատրիարքը, եւ պահպանել մ'ընելով օրհնեց Ներկայ Յոյն եւ Հայ ժողովուրդը: Յետոյ վերադարձ երգեցիկ զպիւրնիչ առաջնորդեցին Պատրիարքն եւ կեղեցոյ գուրը, հոս այնքան բազմութիւնը շատացած էր որ Ս. Յոյն բարապետներն մեծ գոռաւրութեամբ կրցան ճամբայ բանալ: Ն. Որբազունութիւն եւ իր հետեւորդներ ճիշդ մէկ ժամ կենալէ հաքը միշտէի Պատրիարքարանին մէջ, ընդհանուր համակրական ցոյցերու մէջ մեկնեցան:

Բիզանդիոն

զաւարդանիւր պատրաստելու ճիշդ եւրոպական ձևով : Այս գուռա զանաւորուն մէկ երկուստանեակը (տի.գինա) 1 ֆր. 20 սոնգիւմ ծախք մը ունի կըսէ, և օրական 10 ժամ աշխատութեամբ վեց օրը 10 տոնգիւն կընայ պատրաստել իրեն օգնական ունենալով 10-13 տարեկան տղայ մը : Մանրամասնութեանց համար գիմել :

Ա. Գաւթիման, Թրքիստանու ուլիցա թիւ 84 Թրքիստան :

—Պօլսոյ թերթերը կը գրեն թէ Յարութիւն փաշա Տատան անկողնոյ կը ծառայէ :

—Յունաց Պատրիարքին փոխադարձ այցելութիւնը ընդունելու համար մեր պատրիարքարանի մէջ պատրաստութիւններ կը տեսնուին :

—Քրիի Առաջնորդ ընտրութեան Եզնիկ Ծ. Վ. Գալփաքճեան, Տեղւոյն Գաւառ. Ժողովը խնդրած է Պատրիարքարանէն որ չուտով վաւերացնէ ընտրութիւնը :

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ԲՕԼ ԻԹԻԳԻՅԷ

ԹԻԻՐԲԻԱ

Սերպիա էլիսի Մ. Կիրիչի Սուլթան հուզուրնա չալըրուպ, Սըրպո-Թիւրք սինօր իւզէրինտէ վազուլա կէլմիշ օլան ուկուսըզլըզլարա նիհայէթ վէրիմէք իշիւն էմիրէր վերմիշ օլտըղընը պէյան. լէ, Սըրպ հիւքիւմէթին տախի սինօր մէմուրլարընա ալը էմիրէր վերմէսի պապընտա էլիշինի Պէլ. կըստա թափսիյէ իթմէսինի թէք. լիֆ իթմիշ տիր :

Մ. Կիրիշ վազթը մինասիպ աստ իտէրէք, իւքիւպ Մէթրօ-բօլիտի Գեր. Ֆէմիլիանըն թաս. տիգի մէսէլէսինի թէքլիֆ իթմի իտէտէ, Սուլթան վազթ մինասիպ օլտաղընը պէյան իթմիշ տիր :

—Չէթինէտէն ալընան թէլէկ. րաֆ՝ իսլամլարըն Կիւշինճէ ճիւ. վարընտա խրիսթիոնլար իւզէրի. նէ հիւճիւմ իթմիշ, 7 խրիսթիոն էօլտիրմիշ վէ չօղլարը հա. րէլէնմիշ օլտըղլարընը պիտիր. մէքլէ պէրապէր, շիմտի խրիսթի. յանլար բահթաղ հալտէ պուլըն. տըղլարընը իւզլէ իտէյօր :

—Սերպիա վէ Թիւրքիա պէյ. նինտէ թիւարէթ ահմանմէսինի թանգիւմ իթմէքտէ օլան մուրա. խաւար պէյինտէ իթմիֆազ հա. սըլ օլմուշ տըր : Ահմանմէ իւշ սէնէ իշիւն թանգիւմ օլընա ճագ :

—Երտըտա կէլէն հաֆթա վու. գու պուլան եանկընըն տըզգաթ. սըզլըզտան նէլէթ իթմիշ օլտըղը թաթգիգաթլէ անլաշըմը օլմաղ. լէ պու սէպէպտէն պաղը էլիսաս տէրտէսթ օլընտըլար :

—Սուլթանըն պիւրինճի հալէմի էքիզ էլլատ տօղլուրտը (պիւրի էր. քէկ տիկէրի տիշի). ֆաղաթ աստ

թի պատիմէ խիւաֆընտա օլտաղ. նէ 21 բարէ թօփ աթըլար վէ նէտէ թէպրիգաթ իճրա օլընտը :

—Շամսա իւշ պէօյիւկ մէմուր. լարըն տէրաէսթ ոլըմալարը էմր օլընմըլ իսէտէ, պուլարըն իւրիսի Բուս Գօնսօլուհանէսինէ իլ. թիճա իթմիշէր. Գօնսօլու Սթան. պօլ Բուս էլիշինտէն էմր ալմա. տըզգա թէսլիմ իտէմէլէճէկինի պիւրիսթիշ տիր :

—Այսըն, Շամ, վէ Պաղտատ վիլայէթլէրինտէ պիւրէր մէքթէ. պի թըպպիյէ թէէսիս օլընմասը նը Սուլթան իրատէ իթմիշ տիր :

ԹՐԱՆՍՎԱՍԻ

Ինկիլիզ միւսթէմիլիքաթը պու. լընան իւմիտ Պուրնընտա (Գար) 10000 քիշի գատար Պօէր էլիլէլէ րի հէր թարաֆը պօղուպ էլմէք. տէ տիրէր : Ճէյմաթուանը նէնի. տէն զապթ իթմիլէր. պու կիւն էօլէնէնի պէօյիւք գըմը Պօէրլէ. րին էլինտէ պուլընյօր :

—Պիէթէօրթթ սթասիօնը իւ. գէրինէ պիւր Պօէր չէթէսի հիւ ճուլէ, տիւքիւսլարը հաղմայա վէրտի :

—Պօէր մասլահաթ կիւզարը Տօք. Լէյտա շիմտի Բարիստէ պու. լընուպ, Մ. Քրիւկէր թարաֆըն. տան, Ֆրանսա ճուլհուրիլէթ րէ. յիսի Մ. Լուպէյէ պիւր մէքթուպ թազտիմ իտէճէք իմիշ :

—Ռիշմնտա Յունիս 25 տէ Պօ. էրլէր աղաձա գատար շէտիտ պիւր զապլա իթմիլէր. ինկիլիզ. լէրէ եէնի իմաստ կէլմէքտէ օլ. տըղընը տույարգլարընտա Պօէրլէր կէրի չէքիւտիլէր :

—Թրանսվալ մուհարէպէսինի պաշըճա սէպէպի օլան սահպի սէրվէթ Սիսիլ Բօտըս Գարտան Գահրիլէ եարրլաճագ օլան չըմէն տըքէր խաթթընը Գօնկօ էյալէ. թինտէն կէլիւմէք իշիւն՝ Գօնկօ սէրպէսթ հիւքիւմէթի իլէ մուգա. վէլէ իմզալմըն տըր :

ՏԱԽԻԼԻՑԷ

Կէլէն հաֆթա չէհրիմիզ պէլէ. տիլէսի էքմէլէրի 100էր կրամ պէօյիւթմէք էմր իթմիշ վէ նար. խը գալտըրմը օլմաղլէ, Ֆըրընճը լար 20 սանթիմիլէք էքմէյի 30 սանթիմիլ սաթմայա պաշալտըլար ըտը : Էհալի ուն ուճուզ օլտըղը հալտէ էքմէյին չու ֆաշիշ ֆի. յաթթընա գարըն էվլէրտէ էքմէք հարմայա պաշալտը, Պու կիտիշէ ֆըրընճըլար էվլէքի թիւարէթի տախի զալպ իթմէք թէհիլէսի. նի կէօրտիւքլէրինտէ պու կիւն սօգագ սօգագ էքմէքլէրի կէպտի. րուպ 15 սանթիմիլ սաթմայա մէճ պուր օլմըլար տըր :

—Կէլէն հաֆթա Սօֆիատա թէճէմիլ. օլընան Մաքթիմիլը լարըն Միթիկի գօմիթէթ թա. րաֆընտան օլմայուպ, Մ. Սարա. վօֆըն վէրտիկի թալիմաթ իւզրէ

օլմուշ օլտըղը «Բէֆօրմի» կազէ. թասը եազմըն տըր :

Գէզա Պուլկարիանըն բօլիթի. իգ բարթիլէրինտէն հիշ պիւրի Մաքթիմիլ մէսէլէսինի մէնֆա. աթընա չալընտըղլարնտան տօ. լայը Մաքթիմիլ գօմիթէթ թէէսիւֆ պէյան իթմէքտէ տիր :

—Վիէննա տան ալընան պիւր թէ. լէկրաֆա նազարէն, Գարատաղ վէլիւհաթ Բրէնա Միւքօ կրան Տիւք Ալէքսանտր Միլիտարիօլիշին թէլիլիֆի էսնտընտա Սօֆիատա պուլընաճագ ըմրշ : Գէզա Սըրպ գըալը Ալէքսանտրըն Սօֆիայա կէլուպ Բրէնա Ֆրեդրիկանտ իլէ կէօրիլէճէկինի մէքթուր թէլէկ. րաֆ պիւրիլմիշ տիր :

ԻԹԱԼԻԱ

Բարա նակհահան խասթալան. մըշ օլմաղլէ օտաքընտան տըշարը չըգաձայօր :

—Տանձիկտէ իճրա օլընաճագ սաքէրի մանէպալարտա հաղըր պուլընաճ իշիւն իմքէրաթօր վիլէլմ Գրալ Լամանուլի տալէթ իթմիշ տի : Գրալ վիլէլմիլ տա. վէթինի գապուլ իթմէմիշ տիր :

ՉԻՆ

Թաքուտա պուլընէն էճէպի տաքէրլէրի գալէլէրի երգարգտան սօնրա չըգաձազլար :

Բուս խարիճիլէ նէպարէթինի նիմ րէսի կազէթուր տտա օլը. նան Նալոյէ վրէնիւ Մաշուրիա. տան պահս իտէլէք տէյօր : «Կէ. չէն սէնէքի ուլիլընտըղլարա պիւր տահա մէյտան վէրմէլէյէ մուգթէտիր Բէքինտէ պիւր հիւ. քիւմէթ օլմաղըճա, Մանչուրիա. լը Չինի թէսլիմ իթմէք օլմաղ. ֆաղաթ Բուս վէ Չին տէվլէթլէ. րի պէյինտէ Մանչուրիա իշիւն խուսուսի պիւր ահմանմէ իմզալա. նապիլիլ :

—Բրէնա Թուանըն պիւր գաշ պին Մանչու թաթարլար իլէ Բէ. քին իւզէրինէ երիւրիւմէքտէ օլտը. զընը Բէքինտէն պիւր թէլէկրաֆ պիւրիլմիշ տիր :

—Խարպիտէ (Մանչուրիա) եէ նի իլիթիլալ չըգուպ, Չինիլէր չըմէնտըքէրլէր պօղտըլար : Չինիլ չէթէլէր թօլիլանմազտա օլմաղլէ եէնի գապլալար զուհուրինտէն գօրգուլմազտա տըր :

ՖԻԼԻԲԻՆ

Ֆիլիբին ասալարըն սէրքէրտէ. սի մէլհուր Ալիկնալտընը գաձագ. լըզլէ հէսիլ թուլթուլտըղընտան պէրու, Ֆիլիբինտէ Ամերիկալըա. լա մուգալմէթ իտէճէք գուվլէթ գալմաղը տը, Եալընը Չէնէրալ Գայլէ 700 ասըլարըն ըլայսէթին. տէ պուլընուպ չու սօն կիւնիլէրէ գատար ըսեան պարեալընը մու. հաֆապ իթմէքտէ իտի, ֆաղաթ կէլէն չիւն Գայլէ տախի 650 քի. շի իլէ Ամերիկալը Չէնէրալ Սըմր. րա չու եօլտա թէսլիմ օլընտը :

Գայլէ միւզիքա սէտասը իլէ Սան. թա Գրուգա կիրուպ քիլիսէնի հալլուսընտա տաքէրլէրին տիլտի. զապիլթէր քէլիսէ իշէրիսինտէ Պա. տարագա. հաղըր պուլընտըլար. տաքէրլէր թապուլլէ Ամերիկա. լըալըն օլտուկիւհան կիտուպ ըէսի կէզիւ իճու իթմիլէր. պիւ տալէրէ մանասթըրըն հիսարընա կիտէրէթ թիւֆէքլէրի պիւրի պի. րէր թէսլիմլէ, պունա մուգապիլ պախիշ իշիւն սէնէթլէր ալտըլար. Չէնէրալ Գայլէ քէլիսէնի վէրի լէն սէնէթիլ. քէլա տաքէրլէրի «պու ագճէլէր մուհարէպէտէ տիւ. չէնէրին եօգալալէրինտէ վէրիլէ. ճէք» տէյուպ, շաքալարըն իշէ. րիսինտէ գօյտուլար. պու սըրա Գայլէ վէ զապիլթէրի պիւր թարա. ֆա չէքիւպաղաղալար, վէ նի. հալլէթ Գայլէ գըլըճընը Ամերիկա. լը Չէնէրալ Սըմրընտ թէպիմ ի. տէճէկի սանիլտէ, Ամերիկալը ալմէնապըլլէ գըլըճը կէրի վէրտի քէլա պարեալը վէ գահրաձան. լըզընը թէպրիգ իթմի, տարլար չէհրին մէյտանընտա պուլտան սօնրա Ամերիկա տէվլէթինէ սա. տըգ պուլընաճ իշիւն ալէնէն եէ. մին իթմիլէր, վէ սէրպէսթ պար. գըլտըլար, ֆաղաթ Մէքին իս. մինտէ պիւր Ամերիկալը տաքէր թէրքի մէսլէքլէ տարլարըն եանր. նա գաշըլ վէ պու տէֆա օլտը. լէ պէրապէր կէլմիշ օլմաղլէ Չէ. նէրալ Սըմրըն էմրի իլէ քէլէպ. ճէլէ վուրուլտը :

ԹԻԻԶՃԱՐԻՑԷ

—) (—

ՉԱԽԻԼԻՑԷ

ՊՈՒՂՏԱՅ	
Վալոն. 51/56 լի հքթ. 7.40/8.50	
Արապա 50-58 լի հքթ. 8.—/11.60	
ԱՐԲԱ	
Վալոն 100 քիւ. 8.20/8.40	
Արապա 38-47 լի հքթ. 5.60/6.40	
ԵՈՒԼԱՅ արապա 4.—	
ՅԱՍՈՒԼԻԱ 100 օգա 18.—/23.—	
ՉԱՎՏԱՐ 7.—/8.—	
ՏԱՐԸ 6.—/6.20	
ՄԸՍԸՐ վալ. 58-60 լի. 6.—/6.20	
Արապա հքթ. 6.206.50	
Կիւնա 5/10 արապա կէլմէքտէ վալոն եօգ :	
Վալոն մուսթէլէսի ալթուր ֆրանք. լէ, արապա կիւմիւլլէ : Նար. 22.90	

ՊԱԳԳԱԼԻՑԷ

Վարնա բաղադրտա պաղգալիէ մուլլէրին պու կիւնքի ֆիւլաթը, ալթ թուր ֆրանք իլէ :	Ֆր. ՍՆ-
ԳԱՂՂԷ 1.60/1.75	
ՇԷՔԷՐ.—(Քէլլէ) քիւլ 57/59	
« (քէլմէ) սանաղգ 29.30	
Բիւրինճ—ճարն չու 34.—	
վալը 39.—	
Բիւրինճ Ֆիլիպէ չու վալը 25.50	
Բիւրինճ իւլլ.— « 50.—	
« րիդօ 7.—	
ԿԱՁ.—սանաղգը : 1.—/1.10	
ՉԷՅԹԻՆ ԵԱՂԸ.—քիւլ 1.—/32	
Գարա իւլլ.—	

Отговорникъ Н. Драгулевъ
П. „Взвѣнотъ“ Варна